

[Krag.]

mulige Omraader, selv om den gaar ud over Værdier, af Driftsudgifternes og Vedligeholdelsesudgifternes Reduktion o. s. v. I denne Forbindelse maa man ogsaa nævne den saare skadelige Virkning, som de Dumping-Priser, hvortil Kornet, først og fremmest Rugen, kastes ind over vort Lands Grænser, ikke mindst i dette Aar har haft for Landbruget.

I samme Grad som udenlandske Markeder svigter gennem den frygtelige Udvikling, som vi har set foregaa Verden over med den aktive Handelspolitik's afgørende Indflydelse paa Staternes økonomiske og handelspolitiske Optræden, er Hjemmemarkedet blevet af stigende Betydning. Selv om Forbruget paa dette i Sammenligning med den Eksportmasse, som vi har, ikke kan muliggøre, at man ved en Prisstigning paa Hjemmemarkedet kan gøre Landbruget rentabelt, saa er dog Forholdet dette, at Hjemmemarkedet har faaet en voksende Betydning, og derfor er det nødvendigt at rette sin Opmærksomhed paa Landbrugets Produktpreiser paa dette Marked.

Men dertil kommer ogsaa, at et stort Antal af vort Lands Kommuner er nød-stedte. Jeg skal ikke komme ind paa Aarsagerne — det er der ikke Anledning til at diskutere her —, men jeg skal sige, at Byrden af den store Arbejdsløshed i indeværende Vinter næppe vilde kunne bæres af Danmarks Kommuner.

Nu kan man jo sige, og det er ogsaa blevet hævdet, at dette er Konsekvensen af, at Socialreformen har svigtet. Jeg vil hævde, at dette ikke er rigtigt. Socialreformen er beregnet saavel paa ordinære som ekstraordinære Forhold, og man har i den Ordning, som er skabt ved Socialreformen, saavel med Hensyn til Arbejdsløshedslovgivningen som med Hensyn til Lovgivningen om offentlig Forsorg, det Apparat, som er fornødent til at imødegaa de Vanskeligheder, som indtræder paa Arbejdsmarkedet og for den arbejdende Befolkning, uanset om Vanskelighederne er større eller mindre. Men det er jo indlysende, at under Forhold som dem, vi nu gennemlever, vil Følgen, hvis ikke Støtten paa anden Maade tilvejebringes for de arbejdsløse og for de trængende rundt om i Kommunerne, nødvendigvis blive den, at det Normalbudget, som var opgjort for Socialreformen, sprænges.

Naar man rundt omkring i Landet siger: ja, Udgifterne i denne Periode viser klarligt, at hele den Udgiftsopstilling, som ledsagede Socialreformen, var fuldkommen forfejlet,

naar man udtaler sig saaledes, skyldes det udelukkende Mangel paa Kendskab til, hvad man taler om. Thi den Opgørelse af Socialreformens Udgifter, som forelaa for den høje Rigsdag, var jo Udtryk for en Besvarelse af Spørgsmaalet: Hvad vilde Socialreformen have kostet, hvis den havde været gældende Lov i det sidste Aar, for hvilket Regnskabsopgørelse forelaa, det vil sige for Aaret 1929—30? Og Resultatet af denne Undersøgelse, som blev foretaget i Socialministeriet, i Samarbejde med Statistisk Departement naturligvis, var dette, at bortset fra Overgangsudgifterne — og de kommer til syvende og sidst ikke fortsat i Betragtning — vilde Socialreformen, hvis den havde bestaaet i Regnskabsaaret 1929—30, have foranlediget en Udgift, som laa umiddelbart op ad den Udgift, der var afholdt i dette Regnskabsaar, som Følge af hele den gældende Sociallovgivning. Imidlertid er det jo klart, at naar Forholdene ændrer sig saa voldsomt, som Tilfældet har været siden dette Sammenligningsaars Slutning, kan en Ordning ikke holde finansielt i Sammenligning med 1929—30, saa maa Udgifterne selvsagt stige. Derfor har de Ret, som siger, at Spørgsmaalet om Understøttelse til arbejdsløse meget vel kunde besvares og løses paa Socialreformens Grund, men det vil selvsagt betyde en ganske overordentlig Byrde for Landets Kommuner, en Byrde, som det store Tal af Kommuner, ikke blot Bykommuner, men ogsaa Landkommuner, vil være ude af Stand til at bære. Derfor har Venstre efter en nøje Prøvelse af dette Spørgsmaal erklæret sig rede til at gaa ind i en Forhandling om paa anden Maade, ad anden Vej, i Tilknytning til Arbejdsløshedskasserne og Fortsættelseskasserne, at tilvejebringe en Hjælp, en ekstra Hjælp til de arbejdsløse. Thi der er jo ingen her i denne Sal og heller ingen i mit Parti, som ikke erkender, hvilken overordentlig stor Ulykke Arbejdsløsheden er, baade for den enkelte og for Samfundet. For Danmarks Ungdom er den, hvis den fortsættes gennem mange Aar og Ungdommen føres ind i en overordentlig langvarig Arbejdsløshed, hvad der allerede desværre er Tilfældet for mange, katastrofal baade i økonomisk og i moralsk Henseende. Dette gælder ogsaa Familieforsørgere og Personer uden for Ungdommens Kreds, som kommer ud for den langvarige, gennem Aarene fortsatte Arbejdsløshed. Naar vi derfor er gaaet ind i disse Forhandlinger og til Trods for, at ikke 4 Partier har kunnet staa sammen om en Overenskomst, dog er skredet til denne, er det i Erkendelse af